

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 fr.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, április 27.

Az ellenzék kötelessége.

Kolozsvár, ápr. 27.

(h) Magyarország vasuti forgalma újra megindult. A gőzmozdonyok — mintha mi sem történt volna — zavartalanul rohannak végig a sínpárokon és a hat napos küzdelemben kimerített, elkeserített alkalmazottak újból teljesítik nehéz feladatukat.

Nem beszélünk mi most arról, hogy a vasut megszüntetésé meny-nyi kárt okozott az országnak. A vasutasok intelligens emberek: tisztában voltak azzal, hogy sztrájkjuk nyomában nem aratás, de jégverés támad. Az is bizonyos: eszükbe sem jutott, hogy most sztrájkol-
janak. Talán később, ha már látják, hogy minden panaszkodásuk, minden kérésük hiábavaló: akkor eset-
leg hozzányultak volna ehhez az eszközhöz. Csak éppen tüntetésből: 12 órára megállították volna a for-
galmat és azután megmutatva ha-
talmat erejüket dolgoztak volna to-
vább. S ez a kis munkaszünet lett
volna intés a kormányoknak. Így
volt tervezve a sztrájk; így is
lett volna végrehajtva: ha a sztrájk
rendes uton szerveződik.

De nem így akarta a kormány. Mivel semmi érke sincs az emberi jogok, a törvényben biztosított szabadságok iránt, hát betiltották a nagygyűlést, melyen kérni és panaszkodni akartak. S még ez sem volt elég, felfüggesztették a moz-
galmat vezetőit is. S ekkor valaki az elkeseredésnek, az elzántságnak nagy hegyéről elindított egy kis hó-
golyót. Egy mozdonyvezető leszá-
lott a gépéről és azt mondotta: eddig és nem tovább. S erre meg-
állott minden mozdony. Mert az a kis hógolyó a természet örök tör-
vényei szerint mint görgeteg gurult le a hegyről és eltemette a magyar vasutak forgalmát. Mert akkor, mi-
kor az az egytlenegye elszánt em-
ber megállította a vonatját, végig
zugott az országon át, föl és le; jobbra és balra a hét kalapács-
ütés jelzés: megállítandó a vonalon, ahol van: minden vonat. S mivel a sztrájk nem volt szervezve, hát eltartott teljes hat napig, amikor megnyílt a vez-
etők előtt a börtön ajtaja... S

most már munkába állott az a sok ezer ember. . .

A sztrájkbizottság — annyi tény — végzetes hibákat követett el. Az első és a legnagyobb az volt, hogy annyit kért, amiből nem engedhetett, hanem csökönyösen ki-
tartott mellette. A sztrájk pedig mindig alkudozások jelent és teremt. A bizottság nem engedhetett abból, amit követelt semmit: a kor-
mány pedig — ugy mondja — te-
kintélyének súlyos csorbítása nélkül nem adhatott meg mindent. S a sztrájkbizottság nemcsak hogy nem engedett, de az alkudozások alatt megnövelte a követeléseket. Több alkalmazottnak — kik a sztrájkot nem helyeselték — elbocsátását kö-
vetelték. Mi akik ott állottunk a csatasorban a sztrájkolók igaza mel-
lett: mi megmondhatjuk, hogy ez nem volt helyes a mozgalom szem-
pontjából, de nem volt méltányos e m b e r i szempontból sem. Ez egy olyan szépséghiba a vasutasok sztrájkjában, a melyért természetesen csupán a sztrájkbizottság fe-
lölös.

Talán felesleges is különösen hangsúlyoznunk, hogy a mi ezután következett az már nemcsak szépség-
hiba, hanem valósággal undorító jelenség volt. A bizottság le-
tarthatatlansága, a tartalékok behi-
vása, a katonai készenlétek, mint jellegzetes színek, élesen bonta-
koztak ki, a vasutasok sztrájk-
jának perspektívájából. S ekkor már a mozgalom felkínált eredmé-
nyei is megsemmisültek. Nem is szólnunk a szocialisták beavatkozá-
sáról, kéretlen és hivatlan támoga-
tásáról, amelyek már-már odajut-
tatták a sztrájkoló vasutasok hely-
zetét, hogy a józan, elfogulatlan közvélemény ellenük fordul. Sze-
remsére idáig nem jutott a dolog. A vasutasok szolgálatba állottak, az ország fellelékezett a szörnyű nyomás alól, a forgalom lebonyo-
lása egy-két nap múlva visszatér
rendes mérethe. Am lehetetlen el-
zárkóznunk attól a gondolatától, hogy a vasutasok lelkében egy jó-
kora adag jogos elkeseredés üttött
tanyát, hogy ezen rettenetes napok
alatt a kötelességtudásnak, a szor-

galomnak, a fegyelemnek eddig kü-
lönös erényként élő érzése csorbát
szenvedett. Ezt pedig meg kell
szüntetni.

Az ellenzéki pártok kötelessége lesz, hogy ez irányban munkálkod-
janak. A legelősebb és legelszántabb parlamenti harcot kell megvívniuk a vasutasok érdekében. A legkifar-
tobb küzdelmet: anyagi helyzetük javításáért, a szolgálati pragmati-
káért és az országos szövetség me-
alakításáért. Ezt joggal elvárják az ellenzékől a vasuti alkalmazottak is, a közvélemény is. Erre ígéretet tettek és ezt be is kell tartaniuk. A most lefo yt nagy napok alatt módjukban állott tudomást, infor-
mációt szerezni a vasutasok leg-
elősebb kívánságairól. Ehhez képest kell cselekedniük. Mert csakis így remélhetjük, hogy valójában és iga-
zán visszaér a teljes béke a most ugyancsak elkeseredett emberek közé. Csakis így remélhetjük, hogy lelkük hevülésével, képességük tel-
jességével — úgy mint ezelőtt — fogják szolgálni a reájuk bízott nagy és fontos érdekeket.

Mi hisszük, hogy az ellenzék teljesíteni is fogja kötelességét. Reméljük, hogy annak meg is lesz a kellő eredménye. Mert a vasutasok kívánságának teljesülése kell. Így kívánja ezt a nemzet érdeke, mint a mely szorosan és elválaszthatatlanul oda van láncolva a magyar vasuti forgalom tökéletességéhez. Hogy a vasutasok érdeke mily mértékben a nemzeti vagyonsoradás érdeke is, azt éppen most megláthatuk a lepnült nagy napok alatt.

— A kolozsi választás. A Bónis Ferenc halálával megfűszerezett kolozsi kerületben tegnap ment végbe a választás. A szavazás eredményeként Rónai Elemér szabadelvű párti jelölt 390 szavazatot nyert. Gy. Sipos Károly, a függetlenségi párti jelöltre viszont 168 voks esett s így a kerület képviselője Rónai Elemér lett.

A budapesti pályaudvarok a sztrájk után.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 26.

A pályaudvarok még mindig nem nyerték vissza rendes képüket. A katonai

szolgálatra behívott vasutasok serege, a perronokon, várótermekben, az áruraktárak előtt álló katonák nagyon élénk teszik a képe.

A keleti pályaudvaron László főhadnagy parancsnoksága alatt az I. honvédgyalogezred egy százada tartja fenn a rendet. Az állomásfőnöki iroda Baross-térre nyíló ajtaja előtt egy asztal mellett egy honvéd vezérkari százados, egy honvéddandár, egy vasuti tisztviselő és a katonai ügyosztály egy hivatalnokja oszja be és indítják utnak a katonai szolgálatra behívott vasutasokat. A vasuti hivatalnok felolvassa a neveket, a mire a katonavasutasok a vezérkari kapitány előtt jelentkeznek. A kapitány kiadja az utasítást.

— Zágráb, gyorsvonat! Várjon a III. osztályú váróteremben a további parancsra.

A harmadik osztályú váróterem két részre van osztva. Az egyik részben az utasok, a másik részben a vasuti és táviróezred katonái vannak elhelyezve. A vasuti ezred ma reggel elvonult, helyükbe a katonavasutasok fektűznek a kincstári szalmazsákokra s várják a további parancsokat.

A keleti pályaudvarról ma már az összes vonatok a menetrendszerű időben elindulnak.

Ma reggel a pályaudvaron meghatározott jelzők mentén le. A Szabadka felé és a Rutka felé induló vonatokon mintegy kétszáz katonát — vasutas — más nem is volt a vonatokon — adott jelre hirtelen föl-
lított és levett sapkájuk elnekeltek a Kos-
suthotát. A közönség, a melyet a szép jelenet nagyon megalapított, percenként él-
vezte a katonákat.

A nyugati pályaudvaron a 68. gyalogezred egy százada van, Vukelic százados parancsnoksága alatt. A katonák a perronon, a vasúcs mögött táboroznak. Öröket csak az áruraktárak előtt állítottak föl. — Ezen a pályaudvaron egyébként sokkal nyugodtabb az élet. Nagyon kevés rendőr lát-
ható és nagyon kevés — utazó közönség.

Innen is az összes vonatok a menetrendszerű időben indulnak és elindulnak.

A kőbányai pályaudvaron rendőrségi beavatkozásra is volt szükség. Egy Hermann nevű ember, a ki egyébként teljesen ittas állapotban volt, lelőréssel fenyegetett egy mozdonyvezetőt, ha nem hagyja ott azonnal a mozdonyt. A X. kerületi kapitányra vitték, hogy kiadulhassa mámorát. A kapitányság eleinte azt állította, hogy ő is mozdonyvezető, később azonban kide-
rült, hogy a magyar államvasutak északi műhelyében alkalmazott asztalos.

Hivatalos jelentés.

A Magyar Kir. Államvasutakhoz beérkezett jelentések szerint, úgyszintén a jobb-
sá balparti üzemeltetőségekhez érkezett távirati jelentések szerint a Miskolc, Arad, Szeged, szombathelyi vonatokon a mai nap-
on az összes személy- és teheráru for-
galmat teljes mértékben helyreállt. A szállít-
ás éjjel-nappal normálisan bonyolódik le. A kolozsvári és zágrábi üzemeltetőségek te-

rületén a személyforgalom szintén már tel-
jesen rendezve van, ellenben a teheráru-for-
galmat szörvényszerűen még szünetel, de te-
kintettel arra, hogy a munkások és alkalm-
ozottak tömegesen jelentkeznek, a mai nap folyamán minden bizonyosnval folya-
matba jön. Az Orient-Express, az Ostendei Express és a konvencionális gyorsvonatok szintén normálisan közlekednek és így a Páris—Konstantinápoly és az osztrák-
konstantinápolyi forgalom szintén teljes mértékben helyreállt. A Magyar Államvas-
utak elnökgazdátja és Marx János igaz-
gató, akik nyolc nap óta permanenciában voltak, a mai naptól fogva csak a rendes időben hivataloskodnak.

A vidéken.

Eszék, április 26.

A vasuti forgalom már rendesen folyik. Tegnap este azt híroztetik, hogy a szolgálatot felvevő vasuti alkalmazottak ellen merényletet terveznek, miért is este 9 óra-
kor egy század gyalogság szállta meg a pályaudvart és csak reggel 3 órakor vezé-
nyelték azt vissza. Semmi rendkívüli esemé-
ny nem fordult elő.

Debrecen, április 26.

A gyors- és személyvonatok tegnap egész nap rendesen közlekedtek. 10 órakor este az összes sztrájkoló vasutasok meg-
jelentek Tolnay Kornél üzemeltetőnél és szolgálatba léptek, minek következtében az üzemeltetőség ma reggel kihirdette, hogy az összes, menetrendszerű személy- és te-
heráruforgalom akadálytalanul megindul. Ezzel a debreceni üzemeltetőség egész terü-
letén a sztrájknak teljesen vége van, ami a közönség körében nagy lelkesedést kelt.

Nyiregyháza, ápr. 26.

Nyiregyháza az összes vasuti alkalm-
ozottak szolgálatba léptek. A vonatok minden irányban megindultak, részben a katonai, részben a szolgálatba állott vasuti vezetőkkel. Egy század behívott tartalékos vasutas szétosztása a különböző irányba
induló vonatokkal folyamatban van. Báró Feilitzsch főispán a rend fenntartása végett a vasuti állomások tartózkodók, hol óriási közönség örömmel látja a vonatok megin-
dulását. Nyiregyháza a postai forgalom a postafőnök dícséretes buzgalma folytán csak két napig szünetelt.

Kőrmöcbánya, ápr. 26.

A vasuti állomás, az alagutak és az egész vasutvonal Zólyomtól Rutkáig kato-
naság által van megszállva. A személyvonat-
ok közlekedése katonai fedezet alatt folyik. Ma egy tekervonalt indult Rutka felé. A vasuti alkalmazottak mind munkába álltak.

Kolozsvár.

A kolozsvári pályaudvaron is teljes
rendben megindult a szorgos munkásság. Tegnap az esti vonattal hazérkeztek a budapesti kiküldöttek is, a kik holnap álla-
nak szolgálatba.

imént kicsöppentek szeméből, mintha nem a szívét vágják volna már, hanem a re-
ményüket élesítgetnének benne — zűrzavaros és csodálatos reményiséget.

Szaporázta lépteit s kisetett a tör-
vényes épületéből és találmára beleve-
gyült a tömegbe. Hirtelen támadt rajongás vitte a fehér főkört, emelgette a beesett mellett, remegtetve a függő aranykereszt alatt a nyaknak ráncos, száradt bőrt.

De hát, mi legyen? Mit tegyen, mivel mentse meg Michelt?

Egyszerre csak egy piros léggömböt áru-
ló asszonyt pillantott meg, mellette pe-
dig egy fiúcskát, egy nyolc-tíz esztendő-
s csinos, szőke és gyöngye testű fickót, majd ugyanolyan, a minőt Michel, a boldogtalan fojtott volt meg!

Az öreg asszony megállt mozdulatla-
nul. — Durva vonásu arcán remegni kezd-
tek orrcimpái.

A ki megfigyelte, azt mondotta volna, hogy nini: lesson álló kutya.
Az anyóka csak nézte, nézte a gyer-
meket. A finom fehér bőrt, — olyan fehér volt, olyan finom! — a hogy elötetszett matrózgallérjai alól. Az ő tiz uja, az ő paraszti tiz ujjának szorító ereje, de ha-
mar végezne azzal a nyakkal...

Hiszen igaz, szörnyűség volna: mert ártatlan a gyermek és kedves, jólelkű; a szeme szegénykének olyan, mint a bárányé és bizony megérdemelne, hogy tovább is élhessen!

De hát Michel? Az is fiúcska volt valamikor és most halálra viszik?

Ködfelhő vonult el a parasztasszony szeme előtt.

Megindult lehajtott fővel, kérges, rán-
cos kezén szétnyitva az ujjakat...

TÁRCA.

Versek.

I.

Illuzió.

Egy férfi képe kísért álmaimban,
Titkon feléje száll minden dalom.
Oltár előtt áhitatban merültem,
Sehol nem találkozhatom veled!
Az ő nevét imába foglalom.
Dicsőnyű övezte íves homlokáról
Erdő sugárzik, büszke dac és ész!
A szeme gyűjt, a karja vert acélból,
A lelke égbeszárnyaló, merész.

Ábrándjaim elérhetlen alakja,
Kihez közel viszen a képzelet,
E földi lét útvesztőit bolyongva,
Sehol nem találkozhatom veled!
Ki tudja — tán a sors bölcs rendelése,
Hogy képed csak szép álmaimban él.
Leány vagyok... és bárki légy, szerelmem,
Előnnálak, ha tested öllenél.

Maradj te csak az álmaim lovagja,
(Tehozzád földi végy közel se fér!)
Az ábránd, a mely elkísér a sirig,
Minden valónál százszor többet ér.
S vallom — filiszterhad a cáfolatnak
Mérget nyilával rám hiába tör:
Egy boldogító szent illúzió!
Nincsen e földön igazabb gyönyör!

II.

Leányszív.

Vélkeztem ellened múlt szeszélyből!
Gyarló valék én is, mint annyi más.

S midőn Magdolnaként sirtam előttem,
Elűztél, mint kőszá ebet szokás.

Mentem... zarándokúton, elhagyottan,
Gond, gyász között töltre éj, napot.
Immár elég. Betelt a bűnhődésem,
Több szenvedést már el nem bírhatok.

Közel a vég enyhet adó nyugalma,
Imádkozom megtörve, betegen:
Bocsásd meg az Égneked, szerelmem,
Hogy megbocsátni nem tudtál nekem!...

Kordina Lilly.

A rossz anya.

I r t a : Jean Rameau.

Az ügyvéd megkezdte védőbeszédét:
—...Esküdt uraim, nem bűnös az, csak beszámíthatatlan, a ki a vádlottak padján ül. Engedjék meg, hadd figyelmeztessem önöket arra a körülményre beszé-
dem elején... Igen, Michel őlt... megölt, megfojtott két gyermeket, két szegény ki-
csikét, a kik semmivel meg nem bántot-
ták... maga mondja, hogy nem bántották. Maga mondja az olyan degeneráltak tudat-
lanságával, a kik gyilkolnak, mert hajtja őket rá a kérelhetetlen atavizmus, őzik feléje brutális kezek, a melyekkel szemben nincsen ellentállás, a melyek intésére fon-
toztatás, habozás nélkül indul az ember, mint a hogy a puszkagolyó megy a mezőn a célpontnak...

Jól tudom, esküdt uraim, hogy a je-
les elmeorvos, a ki megvizsgálta Michelt, tartózkodó véleményt mond. De méltóztas-
ának csak arra gondolni, milyenek voltak a vádlott rokonai: egyik oldalági rokona az

örültek házában halt meg; családjának egy másik tagja embert ölt s bizonyára szin-
tén vak eszköze volt örökletes hajlandó-
ságoknak... Ha ezt jól meg méltóztatik gondolni...

A hallgatóság soraiban mozgolódás történt.

Egy öreg asszony, a ki a tanuk helyén ült, zokogásban tört ki.

Ráismertek benne a vádlott édes anyjára, normandiai fejkötős parasztas-
zony volt s nyakán, azon a szegény fony-
nyadt és fakéreg módjára ráncos nyakon, aranykereszt függött.

— Tessék kibocsájtani, kérem alá-
sant!... Tessék kibocsájtani!... mondta félenk hangon és nagy ügyvel-bajjal tört utat az ajtó irányában.

A sorok tágtultak előre és szánakozó szemek követték a fehér főkört, mely az ügyvédi parókák és elegáns női kalapok között távozóban volt.

A vádlott is előrehajolt, hogy lássa, merre megy a fehér főkört, a mely körül ugy dong a gyermekor emlékei, mint a méhek a méhkas körül... És ha attól nem tartott volna, hogy kinevetik, a sok semmittevő fejen át, a ki a teremben össze volt szufolva megkérdezte volna:

— Hová mész, anyus?

De a fehér főkört eltűnt már, az ajtó becsukódott rájuk s egy teremszolga elki-
áltotta magát:

— Csendet kérünk!

Mivelhogy az ügyvéd folytatni készült védőbeszédét.

A folyosón a vádlott édesanyja keser-
vesen zokogott.

En szegény fiam! bizonyos, hogy el-
itélük és levágják a fejét, vagy elküldik

Schuster Emil

Norinbergi, diszmű, játék, sport,
vadászati és fényképészeti kellé-
kek áruháza.

Kolozsvár, Mátyás király-tér.
(Gróf Rhédey-palota.)

Telephon: 185. Telephon: 185.

A kolozsvári vasutasok érdekében.

Kolozsvár város törvényhatósági bizottságához több bizottsági tag aláírásával a következő javaslat adatott be:

Nagyságos Királyi Tanácsos Polgármester Ur! Tekintetes Törvényhatósági Közgyűlés!

Kolozsvár város közéletében jelentékeny tényező a vasút forgalma. Mielőtt a sineket lerakták, egy 15-16 ezer lakossal bíró kis városka volt Kolozsvár.

Ma egy 50 ezer lakossal bíró elsőrangú és tekintélyes vidéki város, egy egész országrész központja, főhelye.

Mindamennyek között, a melyek Kolozsvárt váltották befolyást arra, hogy városunk a mai színvonalra emelkedjék, a vasutasok testülete volt az, mely a munkából az országlánságot vette ki, a mely a város fejlődésére legtöbbet tett s a mely a városról legkevésbébbet követelt.

Hiszzen a szegény vasutasok csak dolgoznak, csak fáradsággal éretünk és városunkért.

Fáradtságuk díjába a mit kapnak, mint a szorgalmas méhek, ebbe a köpibe rakják le: a város fokozatos épülését, vagyonszerzését mozdítják elő, a város formáját növelik.

Ha egy kolozsvári vasutas évente 100 forint érdemei folytán magasabb fizetéshez jut, ezt nem küldi külföldi takarékpénztárra, mint sokan teszik, hanem magára és családjára itt költi el.

A magasabb fizetésből közvetett adók, illetékek, közterhek révén, legalább 10% Kolozsvár város pénztárába szivárog be.

Kolozsvár város közönsége elég mostoha volt mindaddig a vasutasokkal szemben. Csak követelt tőlük. Bírálta őket, ha a forgalom funkcionálása tőlük nem függött okokból néha késést, vagy fennakadást szenvedett, csepejték őket, ha kényelmet biztosítani nem tudtak; de nem istápolta, nem védte őket, ha néha támogatásra, védelemre szorultak.

Vértünkől való vér a kolozsvári vasutasok testülete. E testület minden egyes tagját városunkhoz meleg ragaszkodás, polgárainkhoz pedig szeretet s a baráti és rokoni kötelek sokféle szálai fűzik.

Megérdemlik, hogy ez egyszer érdekében törvényhatóságunk a maga erőteljes szavát hangoztassa.

Ennek alapján javaslatunk a következő: Egy körelebről összehívandó rendkívüli közgyűlésen mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a kolozsvári vasutasok helyzetét magáévá teszi.

Ennek elviselhetőség tétele érdekében a kereskedelmi miniszterhez felír.

E felíratban kéri fogja:

1. hogy a Kolozsvárt állomásozó vasutasoknak a sztrájkból kifolyólag semmi bántódása ne legyen sem most, sem a jövőben. Meddő és ok nélküli való munkálást, időt pazarló fegyelmi vizsgálatokkal, az amugy is igazolt vasutasoktól ne sajnargassák, hanem az egész történetre vonatkozóan az egyedül célszerű eszközt, a fellelő áthatatlanul sőtét fátályát.

2. Adjánlja a tek. törvényhatóság a miniszter figyelmébe, hogy a vasutasok 1901-ben beadott memorandumjokban foglalt méltányos kívánásaik már a jövő hó folyamán teljesedésbe menjenek akképp, hogy a vasutasok körében az közmelegnyugvást keltsen.

Kérjük a Nagyságos Polgármester Urat, méltóztatásuk a javaslat melletti tárgyalására módot nyújtani.

Zavargások Budapestén.

A fuvaros sztrájk.

— Express tudósítás. —

Budapest, április 26.

Hogy nem volt alapítvány az a félelem, a melylyel a főváros közönsége a készülő fuvaros sztrájk elé nézett, azt a mai események fényesen igazolják.

— Hej, anyó!... Tán az orra elé nézne?... Mit megy neki vakon mindennek?... De ő csak ment, — nem hallott semmit....

Ekkor gyermekkiáltás hallatszott: — Anyám!

A gyermek megijedt az ismeretlen paraszasszonytól, a ki merő nézésével feleje tartott és édesanyja szoknyája mögé bujt. Az anyóka hirtelen megállt.

Tehát ennek is van anyja? Az öreg asszony feje még lejjebb csuklott és a kis aranykereszt táncolni kezdett zokogástól rázott mellén.

— Mi jártaban volt jó asszony? — kérdezte a kis szöszke anyja.

— Nem akartam én semmit, asszony-ság!... Csak a kis fát csókolnám meg, ha megengedné!... Tartssa meg az Isten és legyen mindig olyan szép, olyan okos, mint a milyen most!

És Michel édesanyja visszafordult, vissza a törvényszék palotájá felé.

A nehéz csöndességben egy hang, a melynek olyan kondulása volt, mint a lélekharangnak, ezt mondta:

... Az esküdtészek a föltett kérdésre igennel válaszolt....

Mikor az anyóának megmagyarázták ennek az igen-nel jelentését, az öreg paraszasszony eszméletlenül terült el a tanuk padján.

És ezt nemcsak a bánat tette, hanem a lelki furdalás is, az azon való lelkifurdalás, hogy a válságos perben nem volt elég erős és eléggé anya....

Japan — orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, ápril 26.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek.

A háború.

Pétervá, április 26.

(Hivatalos távirat.) Kuropatkin tábornok e hó 25-iki kelettel a következő táviratot intézte Miklós cárhoz: Szászulics tábornok jelenti e hó 24-éről: Az elhullt napokban Vicsu környékén és a folyón felé 15 verszinyre, a Szigu folyónál azt látták, hogy a japánok hajóhidakat alkatesztek szállítanak partra, bárkák szednek össze és hidépítványokat szednek elő. E hó 23-án egy-két század erős japán csapat és kis lovaskülömbtényvonult el a folyón lefelé, 15 verszinyre Liaopusicstól és Pjokdongtól. Megállapították, hogy 20 verszinyre a folyón felfelé Liaopusicstól készülődnek a Jalu átépítésére.

Pétervá, április 26.

(Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Hivatalos jelentések szerint Vicsu környékén különböző pontokon készülődnek a Jalu átépítésére. Két japán század kis lovascsapattal átmént a Jalon 15 kilométernyire Liaopusicse alatt. Intézkedések történtek az orosz előőrsök védelmére. A Jalu balpartján minden csendes.

Tokio, április 26.

A Port-Arthurnál és Dálnál elhelyezett nagyszámú akna, amelyek surlódásra felrobbantak, arra birták a japán hajós-társaságokat, amelyek a Sarga-tengeren és a Pecsili-partokon teljesítenek szolgálatot, hogy hagyjanak fel a Csemulpon túl való hajózással. Az Ashama nevű japán cirkálóhajót felrobbantotta egy akna 16 tengeri mértföldnyire a santungi előhegységétől. Az uralkodó viharok sok aknát eltávolítottak helyükről. Többet megtaláltak és ártatlanná tették. Azonban attól tartanak, hogy sok más tárna, amely szabadon uszkál, az áramoktól dél felé hajlatott. A hajzás ezért még nappal is veszedelmes. Eddig még nem találtak olyan eszközöket, amelyekkel el tudnák háritani ezt a veszedelmet.

Forradalom Biharvár-megyében.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, ápr. 26.

Biharvármegye több vidékéről egyszerre veszszük a hírt, hogy nagyrészt az élelvi vérengzés hatása alatt a szociálisták fenyegetően lázonganak. A vármegyehez a forrongás minden részletéről távirati tudósítást küldöttek s az alispán intézkedett a legmesszebb menő óvintézkedések megtételére. — Megerősítették az összes csendőrsőket, a hol pedig a veszély nagyobb mérvet öltött, katonai segítséget vesznek igénybe.

Az élelvi események után Brátka községben rendkívüli igazottá vált a hangulat. A szociálisták csoportokba verődve tárgyalnak az utcákon és elhatározták, hogy bosszút állanak. Az éj folyamán Stern Dezső ottani birtokos fátalepe és erdeje borult lángba. Óriási területen harapództak el a lángok s az olársa kivonult csendőrség és katonaság a délutáni órákban elfojtották a tüzet. Berczy Imre főszolgabíró megkeresésére az alispán tegnap délután intézkedett, hogy egy újabb század gyalogság azonnal utazzék a helyszínre. A katonai segítség az este el is indult Brátkára.

A belényesi járáshoz tartozó Budorás községben szintén fenyegetőleg léptek fel a szociálisták. Komoly összetűzés ez ideig nem volt s az igazott hangulat lecsillapítására csendőrsőket rendelték a községbe, kik folytonosan cirkálnak.

Ugrán Schwartz Bertalan földbirtokos birtokán ottott ki a lázadás. Ez az igazalom azonban már nincs összefüggésben az élelvi összetűzéssel s főke abban rejlik, hogy Schwartz Bertalan az idén munkásokat alkalmazott az ottani munkások mellözésével.

Örvénden szintén fellázadtak a szociálisták. Élelvi azonban csakhamar átvittek három ezer katonát, kik aztán megfektették a lázongókat. Egy sebesülés is történt. A sebesültet tegnap beszállították a Bihar-megyei kórházba.

Forrongás hírére adják Nagyszalontáról is. A környéken lakó felizgott szociálisták azzal fenyegetőznek, hogy megtámadják a miniszterelnök geszti kastélyát és lerombolják. A nagyváradi csendőrszámvetés parancsnokság azonnal intézkedett, hogy az ott levő csendőrsőket koncentrálják és akadályozzák meg a szociálisták terveit.

Kiseb zavargásokról adnak még hírt Alsó-Lugos községből is.

UJDONSÁGOK.

Hogy lenne, ha a vasutasok katonák lennének?

— Kép a nem lehetetlen és már át is élt időkől. —

Kolozsvár, ápr. 26.

I. Hadügyminiszter az adjutánsához: Siet Irasson le Nagyszében a hadosztályparancsnokhoz, hogy Kolozsvárról kiindulhassék az 505. számú személyvonat.

Az adjutáns egy félóra múlva: Krikkra ezredes urnak aggályai merültek fel, hogy vajon okserü lesz-e az 505-ös vonat kiindulása. Célszerűbbnek tartaná, ha az 504. számú indítanók.

A hadügyminiszter erre haditanácsot hivatalossá, jelentést tétet a felségének a dologról s végre egy oldjék a kérdést, hogy sem az 505. sem az 504. számú vonat indítása nem helyes, hanem igenis az 503. sz. vonat kiindulásáról kell intézkedni.

II.

Szinhely Nagyszében, a hadtestparancsnok irodája.

Adjutáns: Alázatosan jelentem nagyméltóságodnak, hogy a hadügyminiszter ur öke-lenciája tegnapelőtt keltetett leiratában az 503. számú személyvonatnak Kolozsvárról leendő mozgósítását rendelte el.

Hadtestparancsnok: Már megint vonatmozgósítás, minden harmadnap vonatmozgósítás? ! Sie, Adjutáns ur, késztesse el a mozgósítási terveket s küldje el a kolozsvári dandárparancsnoknak.

III.

Dandárparancsnok: Főhadnagy ur! Igen fontos dolgot fogok önre bízni. (Suttogó hangon.) Mozgósítási terveket adok át önnek. Az 503. számú vegyesvonat mozgósítási terveit. Vigye át az ezredparancsnok urnak és mondja meg neki, hogy körültekintéssel hajtsa végre az utasításokat.

Főhadnagy: Alázatosan jelentem tábornok ur, a terveket átviszem és megmondom az ezredes urnak, hogy körültekintéssel hajtsa végre az utasításokat.

IV.

Ezredes: Össze kell hívni az összes kurtósókat, össze kell gyűjteni az összes dobosokat. Fújjanak riadót, doboljanak államot Mozgósítás van!

Kürtösök, dobosok széjjelmennek a városba és az ezredet összegyűjtik. Az ezred kivonul az állomáshoz és egy századot kiválogatnak belőle. Ezek között vannak a behívott vasutasok is.

A pénztárba kapitány ur Korb ül be, a podgyászokat főhadnagy ur Micsek felügyelete alatt két műszaki katona mázálja le, a peronjegyeket őrmester ur Pufók kezeli.

Az előleges munkálatok vezetésével. Őrnagy ur Cseresnyés van megbízva, ki is alázatosan jelenti az ezredes urnak, hogy készen vannak. Ezredes ur utasítja őrnagy urat, Cseresnyést, hogy az első kürtstöt a beszálásra adassa meg.

Őrnagy ur a kürtstöt megadhatja és a három utas a katonaság sorfala között felszáll.

Erre az ezred kivonul a pályaház előtti tere és a vonat mellett csak a kísérésre ki rendelt század marad.

Őrnagy ur Cseresnyés még egy kürtjelt adat s erre kapitány ur Lokomotív, ki a vonat parancsnoklatával megbizatik, megadja a jelt az indulásra.

A masina prűskölőni kezd és a vonat kinnmászik a pályaudvarról.

Hadnagy ur Vagon már a jegyeket is kijukasztotta s a vonat már husz kilométernyire maga után hagyta Kolozsvárt, midőn kapitány ur Lokomotív kinos felfedezésre jut:

— Nem tettem jelentést az ezredes urnak, hogy elindultunk, kiált fel rémülten és néhány perenyi késéggelbesett gondolkodás után a vonatot visszaindítja. A vonat visszatér és vigan pőfőg ujra Kolozsvár felé, hogy kapitány ur Lokomotív megtegye elmulasztott jelentését. (K.)

(Kossuth-perselyek.)

A kolozsvári Kossuth Lajos asztaltársaság hathatós módon akar hozzájárulni ahhoz a lelkes mozgálmhoz, mely szobrot kíván a haza legigazabb fiának, a magyar nép legdicsebb atyjának emlékeztetére. Perselyeket csináltatott a társaság, melyeket azon üzletekben és egyéb a nyilvános forgalomnak szánt helyeken helyez el, hol a tulajdonosok hazafias készséggel ajánlják föl közvetítésüket a szent ügy iránt. A perselyek a Kossuth Lajos asztaltársaság elnöke: Turcsányi Gyulánál (Kossuth L.-u. 2. sz. a.) vannak letétben s mind azok, kik a hazafias gyűjtésre vállalkoznak, ott — folyó számmal ellátva — kaphatnak egy-egy ily perselyt. Hisszük, hogy bankjaink és kereskedőink körében sok jelentkező akad és gyűlni fognak a filérek, melyekkel a nagy hazafi ércszobránkat alapját veheti meg a jeles asztaltársaság.

— (Bocskay-ünnepély Háromszék-megyében.) Igen látogatott választmányi ülést legutóbb a kézdívárszék helyi függetlenségi és 48-as kör s elhatározta, hogy a megyei függetlenségi párttal kapcsolatban pünkösd harmadik napján nagyszabású Bocskay-ünnepélyt rendez. Dél előtt az ottani református templomban disz-istentiszlet lesz, délután változatos programmal ünnepély a Vigadóban, este lampionos menet és közzvasora. Az ünnepi beszéd tartására egy országos hírnevű szónokot kér föl a rendezőség.

— (Ev. ref. egyházmegyei gyűlés.) A kézdi ev. ref. egyházmegye e hó

28-án tartja tavaszi rendes közgyűlését Kézdívárszékben. Ezúttal az egységes liturgia tárgyalása és a megürlt főgondnoki állásokra való jelölés kerül napirendre.

— (Az erdélyi ev. ref. egyház értekezlete.) Az erdélyi ev. ref. egyház értekezletnek május 24-ől elmaradt gyűlését — mint értesülünk — június hó folyamán tartják meg és pedig a régi terv szerint Kézdívárszékben. A hír vétele örömet keltett Kézdívárszékben város szerte, sőt az egész Háromszék vármegyében.

— (Márki Sándor felolvasása.) A Szent-Imre-Egyesület felolvasó sorozatának második előadását április 30-án, szombaton délután 5 órakor Márki Sándor dr. egyt. tanár fogja megtartani, „Császárságok kérdése 1804-ben” címmel. Ismertetni fogja a napoleoni francia császárság és az ennek következtében létesült osztrák császárság keletkezését és azt a nemzetközi helyzetet, melyet az egyházi állam az új államalakulatokkal szemben elfoglalt. Egyetem nk tudós professzorának felolvasása, melynek különös aktualitást kölcsönöz az a körülmény, hogy e nagyfotosságú világtörténelmi események éppen jelenleg van a századik évfordulója, bizonyára a közönség széleskörű érdeklődésével találkozunk. A felolvasás énekeszámokkal és szavalattal lesz összekötve, melyeknek részletes programját később közöljük.

— (Doktorrá avatás.) Szombaton avatták fel a kolozsvári tudományegyetemen dr. Indre László békésgyalai törvényszéki jegyzőt, a jogtudományi kar doktorává is.

— (Az egyetemi tanács panasza.) A múlt évben egyik budapesti estülap vezércikkében azzal vádolta meg a budapesti egyetemi tanácsot, hogy a vizsgadíjak akadályokat gördítenek az egyetemi ifjak előmenetele elé. Az egyetemi tanács emiatt sajtópőrt indított és az ügygel tegnap délelőtt foglalkozott a budapesti büntetőtörvényszék vádánácsa dr. Czárán István királyi ítélőtáblai bíró elnöklése alatt. A cikk szerzője: K. országgyűlési képviselő kijelentette, hogy cikkét téves információk alapján írta meg, amit sajnál. Az egyetemi tanács ezt az önként felajánlott elégtételt elfogadta, panaszát visszavonta, mire a bíróság a további eljárást megszüntette.

— (A „Dávid Ferencz Egyet”) ifjúsági köre e hó 27-én, ma, szerdán este fél 7 órakor, az unitárius kollegium 16. számú termében rendes ülést tart, melyre az egyetel tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

— (Fenyő Sándor ügye.) Lapunk tegnapi számának távirati rovatában hírt adtunk arról a szenzációs letaróztatásról, melynek szomorú hőse Fenyő Sándor, az „Egyetértés” című előkelő fővárosi lap szerkesztője volt, kinek beteges agyra és kóros indulatokra valló bűnei már több ízben adtak anyagot a törvénykezőnek. A szerencsétlen férfit, kinek sorsát széles körben mély részvétellel kísérik, a rendőrség szabadon bocsátotta, családja pedig egy külföldi szanatóriumban helyezte el őt. Az Egyetértés homlokáról már le is került Fenyő Sándor neve s most Eötvös Sándor, Kossuth Ferenc és Molnár Márton szerepelnek a lap szellemi vezetői gyanánt.

— (Kihallgatott telefonbeszélgetés.) Bánffy-Hunyad és Csucs között, egy kisebb állomáson történt, hogy a telefonkezelő vonalavart tapasztalt. Utána néztek a dolganak és észrevették, hogy egy ismeretlen bekapcsolt egy vezetéket az állami telefonba és azon át kihallgatta az összes beszélgetéseket. A posta- és távírdá-igazgatóság feljelentése alapján a csendőrség az ismeretlen tettes ellen megindította a nyomozást.

— (A választói jog kiterjesztése.) Véget ért immár az egész országban a választói jog kiterjesztése érdekében elrendelt összeírás munkálata. A megfelelő adatok alapján készített kimutatásokot fölteküldötték az országos statisztikai hivatalhoz. Városunkban — e kimutatások szerint — 12.810 a husz éven felüli magyar honosságú férfi lakosok száma. Ezek közül a választók jelenlegi névjegyzékében 3420 szavazó van feltüntetve. 1900. évben tartott népszámláláskor 12.468 volt a husz éven felüliek száma. Így tehát 342-re rug négy év óta az emelkedés.

— (Esküvő.) Bauréti Fuchs Károly lovag, e hó 30-án tartja Budapestén, a belvárosi plebánia templomban esküvőjét Szende Irénnel, Szende Károly az Első Magyar Ált. Bizt. Társaság aligazgatójának leányával. A menyasszony sógora Mihalvi Zoltánnak, az „Első magyar” kolozsvári titkárnak.

— (A vasutasok virág-jelmezestéyle.) E hó 30-ára, szombatra volt kitűzve a M. A. V. műhelyi ifjúságának virág-jelmezestéyle. A derék vasutasok hetek óta kedvvel és kedveskedéssel készültek a mulatságra, melyben most megakadályozták őket az ismeretes nehéz állapotok. Az este tehát e hó 30-ól elmarad és június eszejére halasztatott.

— (A vasutasok ügye.) Az a több száz zágábi és fümei vasutas, akiket a rendőrség megérkezése után nyomban körülfogott és toloncházba szállított, hivatalos hatalommal való visszaélés címén büntető feljelentést tettek Rudnay Béla főkapitány, Mátyás Hugó rendőrtáncos és Bornemissza Boldizsár rendőrtáncos ellen. A budapesti királyi ügyészség tegnap délelőtt foglalkozott a panasszal és úgy értesülünk, hogy nem hajlandó a különben hivatalból üldözendő büntetőeljárás dögában a vád képviselőit elvállalni, mert a rendőrség eljárásában és intézkedésében nem lát semmiféle jogtalanságot vagy visz-

